

Overleg inclusieve praktijken

[ZIE INFOFICHE HIER](#)

THEMA VAN DE BIJEENKOMST

Rechtsbijstand en juridische informatie: welzijns- en gezondheidsactoren versterken

Dit thema zal het hele jaar door worden verkend. In 2025 werden twee bijeenkomsten gehouden: de eerste (03.04) belichtte het werk van Droits Quotidiens en Atelier des droits sociaux, en de tweede (19.06) besprak de obstakels waarmee professionals te maken krijgen.

DEELNEMERS

15 professionals en ervaringsdeskundigen: laagdrempelige diensten, eerstelijns gezondheids- en sociale diensten.

CONTEXT

Vragen rond rechtsbijstand en juridische informatie belangen alle welzijns- en gezondheidsprofessionals aan: ze hebben betrekking op de doeltreffendheid van rechten, de toegankelijkheid van het welzijns- en gezondheidsaanbod en de diversiteit van praktijken die de inclusie van kwetsbare groepen bevorderen.

REFERENTIEARTIKEL

Het Observatorium voor Gezondheid en Welzijn van Brussel heeft verschillende aspecten rond dit thema gedocumenteerd ('Thematisch rapport – Inzichten in non take-up van de sociale rechten', 'Sociale barometer' enz.)

GEKENDE UITDAGINGEN

Over het algemeen,

- Belangrijk om fora te hebben zodat welzijns- en gezondheidsprofessionals tips kunnen uitwisselen rond rechtsbijstand en juridische informatie
- Bestaande samenwerkingsverbanden, innovatieve praktijken en inspirerende initiatieven benadrukken als startpunt voor het bevorderen van een intersectorale aanpak

Meer specifiek werkte de groep aan het thema rechtsbijstand en juridische informatie, waarbij 3 aspecten meer in detail werden bekeken:

Organisatie van welzijns- en gezondheidszorg in Brussel

Hindernissen

- › Beperkte tijd om op vragen van gebruikers te reageren
- › Verzadiging en onbeschikbaarheid van diensten
- › Digitalisering van welzijns- en gezondheidsdiensten: moeilijke toegang, maken van afspraken, verlies van menselijk contact
- › Gebrek aan kennis van elkaar, afzonderlijk van elkaar werken
- › Toegankelijkheid: openingsuren, locaties, toelatingscriteria (administratieve status)

Mogelijkheden voor meer inclusieve praktijken

- › Studie aan de gang om de werklust van de maatschappelijk assistenten van het OCMW te verlichten (POD MI)
- › Langetermijnfinanciering van organisaties
- › Opendeurdagen bij organisaties
- › Deelname aan vergaderingen/netwerken: OIP, gezondheidsmonitoring, apéro-réseau
- › De actoren bellen en zorgen voor direct, nauw menselijk contact

Kwetsbaarheid van de doelgroepen

Hindernissen

- › Groeiende armoede onder de doelgroepen, opeenstapeling van kwetsbaarheden bij gebruikers
- › De persoon begeleiden bij de vele stappen en tot de afronding ervan
- › Digitale kloof
- › Non-take-up van rechten door het onzekere/ laagdrempelige publiek

Mogelijkheden voor meer inclusieve praktijken

- › Kwalitatief onthaal
- › Praktijken op het terrein veranderen: een peer-ondersteunende/ervaringsdeskundige om de aangeboden diensten te verbeteren
- › Gebruik van tolken en interculturele bemiddelaars + visuele hulpmiddelen met pictogrammen (specifieke aanbeveling voor gevangenen)
- › Videoclips van OCMW-diensten voor begunstigde beschikbaar op sociale netwerken
- › Bewustmaking van de actoren op het terrein rond bepaalde thema's (SMES en OCMW Sint-Gillis over geestelijke gezondheid voor alle werknemers)
- › Ontwikkeling van een specifieke functie 'casemanager armoede' (spoedgevallendienst UMC Sint-Pieter) = nabije ondersteuning bij medisch-sociale procedures

Wet en procedures

Hindernissen

- › Complexiteit van juridische taal, recht en Brusselse instellingen
- › Frequentie wijzigingen in wettelijke voorschriften en normen
- › Specialisatie in rechtsdomeinen (sociaal, huur, immigratierecht, strafrecht enz.)

Mogelijkheden voor meer inclusieve praktijken

- › Het effect van inclusiviteit evalueren op de gevolgen van programma's en wetgeving op alle lagen van de bevolking, in het bijzonder op mensen in kwetsbare situaties
- › Informeren over nieuwe procedures, wetten en voorschriften
- › Informatiesessies organiseren voor professionals over de non-take-up van rechten
- › Het werk van algemene juridische professionals promoten (hulp en informatie)

SAMENWERKINGEN EN NETWERKEN: SOCIAAL-JURIDISCHE MIDDELEN

De deelnemers wezen op een aantal nuttige actoren (huisartsen en specialisten) op het gebied van rechtsbijstand en juridische informatie in Brussel. Op basis van de gesprekken en feedback van de deelnemers wordt bij elk OIP een document met de titel 'Sociaal-juridische middelen' opgesteld, waarin enkele van de actoren in Brussel worden opgesomd. Dat document zal eind 2025 klaar zijn.

VOLGENDE OIP 13 november 2025. Zie de agendapagina → hier